

XVII. ÉVFOLYAM

2016. NOVEMBER

ÁRA: 200 FT

A SZEKSZÁRDI GARAY JÁNOS GIMNÁZIUM DIÁKJAINAK LAPJA

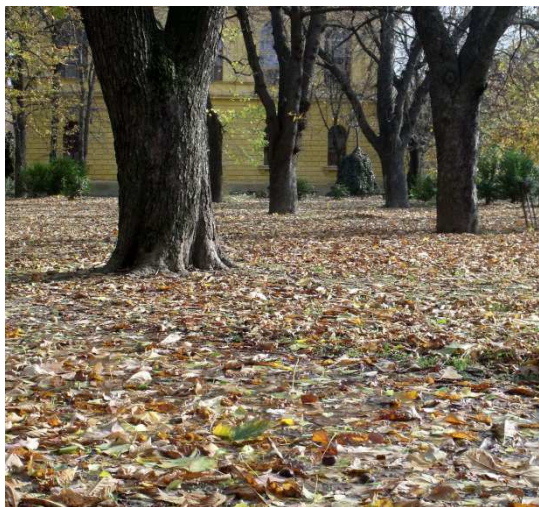
A tartalomból...

***Garaysok Moszkvában
Kérékpárral hegyen-völgyön át
Minden nyáron vízi tábor***

***Északkeleti határainkon túl
Megpróbáltatások Domboriban
A garaysta öltözködésről***

Séta ősszel

A séta ősszel olyan, mint egy utazás: a múltból a jelenbe, az élettől a távoli halálhoz. Látom a fák elnyűtt, megégett, piros és barna, de még helyenként zöldes színben pompázó leveleit; halottakat a szép gyászruhában. Látom a madarakat elrepülni, mint űzött s megriadt, végtelenül menetelő vándorokat egy jobb élet felé. Látom szinte, ahogy gyermeki énem fut egyik fától a másikig, s gyönyörű, fényes, barna gesztenyékét sze-deget mint kincseket, haldokló fák elhullajtott gyermekeit, akiket az élet messze sodort a szülőtől, a szinte égi magasságba emelt óriástól. Szaladok, szinte repülök egy-egy

szép barna vagy sárga levél után. Fel sem fogom, hogy amit látok, az nem élet, hanem haldoklás, halál; nem érzem, hogy az év-szakok, melyek nekem egyformán örömteliek, óriásit változnak: a nyár még az élet, de az ősz, a nap utolsó sugaraival, már az elmúlást jelenti, az esők már a táj utolsó sóhajai, sírásai. A tél már a keserves gyász; mert idő kell felfogni azt, hogy valami meghalt, de el is kell siratni, ezért a tél: gyász, ború, és haj de keserves utolsó búcsúszó.

Egyszer csak hirtelen ráeszmélek, hogy kisgyermekkorom az őszhöz hasonlóan már elhullott, s már elbúcsúztatta az iskola tele, de kinyílt kamaszkorom, amely a tavasz. S ahogy a halál mellett ott van a születés, a halott fák is újjáélednek majd tavasz elején...

Oláh Péter

AGY·A·LAP

**a Szekszárdi Garay János
Gimnázium diákjainak lapja**

**XVII. évfolyam
2016. november**

Segítő tanár: Mészáros Ferenc

Az aktuális szám munkatársai:

**Oláh Péter
Mészáros Ferenc
Csontos Gábor
Ihos Iringó, Bözsöny Bálint
Máté István, Jordáki Dóra
Schwemmer Martin, Stier Zsófia**

Garaysok Moszkvában

Zsófi és Robi, a 11. C osztály tanulói, felettébb különleges diákok. Nem túlzok, csodálatos élményben volt részük, ugyanis nem mindennapi eset, hogy valaki Moszkvába repül az iskola vége előtt két héttel, és ott tölt egy hónapot.

Zsófi elmondta, hogy ez egy önköltséges program volt, amit egy ottani iskola hirdetett meg nyelvtanulás céljából. Erre a programra jöhettek bárhonnán, és a korosztály is elég változatos volt (kisgimnazistától egyetemistáig). Az volt bennük a közös, hogy mindannyian szerették az orosz nyelvet, és tovább akarták fejleszteni tudásukat.

Repülővel érkeztek Moszkvába, ahol utána busszal és metróval közlekedtek, és elmondásuk szerint eleinte még az is nagy kalandnak számított, hogy a kollégiumuktól eljutottak a metrómegállóig, de a későbbiekben már a város másik felébe is nagy biztonsággal mentek. Így napról napra egyre többet és többet fedeztek fel az óriási városból.

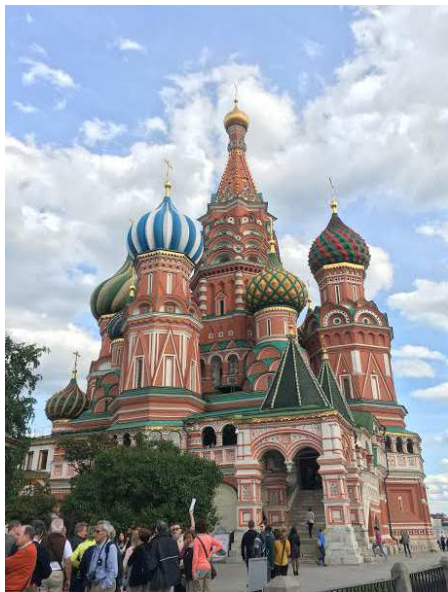
Egy teszt alapján csoportokba sorolták őket a tudásuk szerint, délelőttönként tanórákon vettek részt, majd utána járták a várost, és felettébb izgalmas élményekben volt részük. Az elején a beszélgetés a többiekkel döcögösen ment, de hamar belejöttek, és sok baráttra leltek, mint például az amerikai származású David.

Zsófi elmesélte, hogy meglátogatták a Vörös teret, az Alekszandrovszkij kerteret a Kremlnél, amikor Oroszország napja volt, és mindenkinek nemzeti színű szalagot osztogattak, természetesen ők is hoztak. Egy másik napon – mesélte Robi – elmentek bevásárolni a közeli boltba, és tervük szerint gyorsan lerakták volna a cuccukat a szálláson, és utána elmentek

volna sushit enni hárman (Zsófi, Robi és az amerikai David). De mire a kollégiumhoz értek, látták, hogy mindenki az udvaron van, és télenkedik. Elkezdtek kérdezősködni, és kiderült, hogy bombairadó van. Rövid tanácskozás után úgy döntöttek, hogy ők márpedig éhesek, és

ha telipakolt szatyrokkal, akkor hát azokkal mennek el sushit enni.

Végül Robi átvette a szót, és elmondta, hogy a kedvenc helyük a Park Iszkusztva volt, bár erről a parkról végig azt hitték, hogy a Moszkvában nagyon híres Grokij parkban járnak. Az utolsó héten azonban egy beszélgetés alkalmával kiderült, hogy ez mégsem az a hely, úgyhogy nincs más választásuk, vissza kell menniük és megnézniük azt a parkot is, amiben csak hitték, hogy voltak.

Összességében mind a ketten nagyon élvezték az ott-tartózkodást, és ha lehetőségük adódik, szívesen visszamennek Oroszországba. Mindenkinek ajánlják, mert nagyon sok új és jó élménnyel tértek haza. És nem utolsósorban a nyelvtudásuk is rengeteget fejlődött, ami könnyebbé teszi számukra az oroszórákat.

Ihos Iringó

Kerékpárral hegyen-völgyön át

ALPOK–ADRIA TÚRA

2015-ben az Alpok–Adria kerékpárutat neves kerékpáros újságírókból és kerékpáros útikalauzok kiadóiból álló zsűri Interreg-Projekt Ciclovía Alpe Adria Ragweg néven az év kerékpár-útvonalává választotta. Egy ilyen túrán vett részt júliusban osztálytársam, Csernus Levente. Élményeiről, tapasztalatairól kérdeztem.

■ *Levente, meséld nekem a nyári biciklitúrádról!*

– Hát hol is kezdjem...

■ *Mikor mentetek, honnan indultatok, mivel mentetek? Mármint a biciklin kívül...*

Az indulás Sopronból

– Július 23-án indultunk Sopronból, onnan utaztunk Ausztriába egy huszonhárom fős busszal. A tréler volt huszonhárom fős, ezért csak ennyien tudtunk menni.

■ *Kikkel mentetek? Barátok, haverok vagy inkább inkább privát jellegű túra volt?*

– A családdal és a rokonokkal mentünk, a nagybátyámék ismerősei közül is jöttek páran. ... Szóval Sopronból indultunk, de már eleve csúsztunk egy fél órát a tervezett induláshoz képest, mert elég nehéz volt fölpakolni a bicikliket. Ezt sajnos minden évben eljártsszuk, úgyhogy összesen egy másfél órás késéssel sikerült odaérnünk az első megállóponthoz, ahonnan a rendes túra kezdődött. Ez Dobbiaco volt, a tengerszint felett 1247 méteren; ez a város Olaszországban van, Trentino tartományban. ... Az első nap 80 kilométert tekertünk. Egy óra körül indultunk, és este fél 8-ra már ott is voltunk, tehát öt óra alatt letekertünk 80 kilométert. Azért sikerült ilyen zseniálisan ez az út, mert kb. a fele lejtett, szóval egy laza 400 métert ereszkedtünk 80 kilométer alatt.

■ *És milyen volt az időjárás? Jó idő volt a biciklizéshez ideális, vagy túl napos, túl meleg, netán esett is?*

– Az első nap esős volt, egy kicsit esett, el kapott minket, de ez jól jött a meleg ellen, szóval pont kellemes, ideális biciklis idő volt, hála istennek. A nap sem tűzött annyira.

■ *Ezzel azt akarod mondani, hogy eláztatok?*

– Nem. Nem, mert volt nálunk esőkabát. ... Aztán a következő nap Berg am Drautalból indultunk, ahova – ugye – megérkeztünk az első napon. Aznap hatvan kilométert

bicikliztünk, és Freistritzbe érkeztünk, onnan pedig ötven kilométert mentünk busszal, ugyanis át kellett volna menni a Júlia-Alpokon, ami elég „nehézkés terep” biciklivel.

■ *Ezt hogy érted? Göröngyös, dombos vagy...?*

– Magas. Magasra kell menni.

■ *Hegyre föl tényleg nem a legjobb!*

– Igen, hegymenetben kellett volna menni, amit sajnós nem bírt volna a csapat nagy része, sőt szerintem én sem. A csapat fele ötven év fölötti volt, tehát velük alaptól elég nehéz tekerni. Ezután megérkeztünk Freistritzbe. Délutánra nagyon szépen kisütött a nap, tehát nagyon jó biciklis idő volt. Útközben megálltunk Lienzben, és láttunk egy nagyon jó Volkswagen-kiállítást, az nagyon tetszett. ...

A harmadik napon Tarvisióból indulunk, és Bujáig mentünk. Ez 81 kilométer volt. Azt fontos tudni, hogy Tarvisio és Udine között (Udinében is megálltunk útközben) az első világháborúban építettek egy vasútvonalat, amit később aztán lebontottak, majd kerékpárút lett belőle, ezért néha vasúti alagutakon kellett keresztülhaladnunk. Néha pedig a folyó felett mentünk viadukton, szóval gyönyörű helyeken jártunk.

■ *És a busz követett titeket?*

– Igen, a busz az végig követett az autópályán, és meg volt beszélve, hogy hol állunk meg.

■ *Szóval nem mögöttetek ment.*

– Nem, az autópályán ment, ami többnyire a bicikliút mellett haladt, és meg volt beszélve, hogy a városban itt meg itt találkozunk, és akkor oda jött értünk a busz. Ilyenkor tudtunk inni meg kajálni, meg mást is. ... A negyedik napon Bujából indultunk (ez még Olaszország), és Grádóba érkeztünk. Grádo egy nagyon szép tengerparti üdülőváros. Egy hosszú lagúnán kellett bemenni (kb. 4-5 kilométer). Pont naplemente volt, és az idő is nagyon kellemes volt (23-24 fok), kimondottan biciklis idő. Este pedig elmentünk vacsorázni.

Nyilván minden este vacsoráztunk, csak ez a vacsora kiemelkedő volt, mert helyben

A vasút helyén vezetett a kerékpárút

fogott friss halat vacsiztunk. A következő nap Grádótól mentünk Koperig, az már Szlovéniában volt. Itt eltévedtünk egyszer...

■ *Nem konvojban mentetek?*

– Hát de, csak az unokatesóm nem szereti a tötyörgő lassúságot, ezért mindig előre-megy. A testvérem meg olyan okos, hogy mindig követi, úgyhogy ők ketten jó felé mentek. A többiek, mi, mi pedig eltévedtünk.

■ *Ja hogy ti tévedtetek el!*

– Mi tévedtünk el, igen. Lementünk az útról, aztán telefonálgattunk összevissza, a lényeg, hogy végül megtaláltuk egymást, átmentünk Szlovéniába a határon, és megérkeztünk Koperba.

■ *Milyen hosszú volt ez az egész túra?*

– Összesen kilenc nap, ebből egy napot utaztunk oda és egy napot vissza. Az első és az utolsó nap nem volt biciklizés.

■ *És így napközben megálltatok éttermekben kajálni, vagy valamiféle szendvicset csomagolt anyu?*

– Egyáltalán nem csomagoltunk semmilyen szendvicset. Kekszen meg müzliszeleteken éltünk, mert napközben azt nem lehet megoldani, hogy megállunk kajálni, mert egy rendes ebéd eleve megfekszi a gyomrunkat. Meg ha elindulsz biciklizni, megállsz egy étteremnél ebédelni, egy órát vársz, mire kihozzák a kaját, megeszed, kicsit ülepszik, aztán akkor már nem szívesen indulsz el.

Poreč és az Adriai-tenger

■ *Jogos.*

– Koperből Porečbe tartva útközben átmentünk olyan helyeken, mint Umag és Novigrad. Ez már az Isztriai-félszigeten volt. Rohadt meleg volt. Persze azt is fontos hozzátenni, hogy sokat is tekertünk, 80 meg 81 kilométereket a 38 C°-os hőségben. Kegyetlen volt. A terep sem volt jó, bicikliút sem volt, ráadásul

folyamatosan ledudáltak minket a horvátok. ... Aztán a hetedik napon Porečben adtunk magunknak egy pihenőnapot, akkor nem mentünk sehova. A szállás, ahol voltunk, az egy kétszintes szálloda volt, egy „turistagettó”, szóval nagyon sok turista volt. Félpanziós ellátásunk volt, reggeli meg vacsora, de ilyen „nagyüzemi”.

■ *Olyasmi, mint a svédasztal?*

– Igen, svédasztal volt. De képzelj el, hogy az emberekből előtört az állati ösztön. Elmész kajálni, és akkor látod, hogy az emberek nem valami kulturált módon, szofisz-

tikáltan esznek. Eleve szocialista érabeli volt a szállás, és olyan emberekkel találkoztunk, akik összevissza zabáltak mindenfélét. Ezt úgy kell érteni, hogy tökmindengy volt, hogy mit mivel esznek. Makarónit akartak enni, látták, hogy van pizza, pizzát is szerettek volna enni, de nem tették külön tányérra, rárakták a makarónira a pizzát, ami teljesen nonszensz volt. ... Aztán egész nap heverésztünk a parton, ami szintén nem volt nagy élmény, mert még homok sem volt, tehát még homokvárat sem tudtam építeni. Úgyhogy engem nem nagyon győzött meg ez a Horvátország. ... Porečből mentünk Pulába, ami a legnagyobb város az Isztrián. Ez sem volt sokkal különlegesebb, ez is csak egy átlagos este volt. Ugyanúgy lementünk megnézni a sziklás partot, ami tök unalmas volt, mert ugye mit lehet csinálni egy sziklás parton? Hát nem sok mindent. Aztán visszamentünk a szállásra, aludtunk egy kicsit, lementünk vacsorázni. Én például tintahalat ettem. Mondjuk nem volt túl jó, mert el volt sózva, szóval annyira nem ízlett. A következő nap pedig Pulából indultunk vissza Sopronba. Ez volt az utolsó nap.

■ Egy nap alatt visszaértetek?

– Nem. Porečből elmentünk Pulába, ott aludtunk, és következő nap reggel indultunk. ... Hát semmi különös nem volt, annyira nem is néztük meg a várost. Pulába nem mentünk be, pedig egyébként ott van egy régi amfiteátrum. A világon csak néhány ilyen aréna maradt meg, Rómában a Colosseum, a pulai, valahol Tunéziában, meg ugye a veronai. Legalábbis ezek a legjelentősebbek. ... Utána pedig hazaindultunk, vasárnap, mert az utolsó nap pont vasárnapra esett, és tizenakárhány órát utaztunk. Útközben megálltunk Szlovéniában, és bementünk a legjobb fánkoshoz. Legalábbis az útikönyvek szerint az Szlovénia legjobb fánkosa, egyébként tényleg nagyon finom volt a fánkjuk.

■ Te milyen fánkot ettél?

– Vaníliás-csokoládésat ettem, vaníliakrémmel volt meg töltve, a teteje meg csokiba volt mártva, és kókuszreszeléssel le volt szórva, és akkora volt egy fánk, mint a fejem.

■ Irigyellek. A sok biciklizést, azt azért nem.

– Hát igen. Tehát összességében ezen a túrán 530 kilométert bicikliztünk volna. Nekem nem volt annyi, mert útközben egyik nap felszálltam a buszra, ugyanis a fenének volt kedve 35 C°-ban ilyen sokat tekerni, úgyhogy én kb. csak ötszáz kilométert teljesítettem. De egy másik biciklis túrán, ami egy héttel később volt, azon több mint 100 kilométert tekertem, úgyhogy a nyári 600 kilométer bőven megvolt.

■ Szép ez az idejéi teljesítmény! Jövőre is lesz valami?

– Igen, jövőre az Elbához fogunk menni, onnan Prágából megyünk Berlinbe.

Minden nyáron vízitábor!

„Minden kezdet nehéz” – tartja a mondás, ez az idei táborozók számára sem volt más-

csora és az Európa-bajnokság döntője, amire megtehettük tétjeinket.

képp. Miután mindannyian átvészeltük a busz lerobbanását, és épségben Tiszacsécsére értünk, este kilenc órakor, sötétben kezdtünk neki a sátrak felállításának. „Az éjjel soha nem érhet véget” szellemében még a négy csapat is összeállt.

Másnap reggel várakozássalelve szálltunk fel a hírhedt matricás Ikaruszra, mely elvitt minket Tiszabecsig. Ott, az eszközökkel való megismerkedés után, bepattantunk a kenukba, és meg sem álltunk a bukógátig, ahol a Túr torkollik bele a Tiszába. Este a kempingbe visszaérve pedig már várt ránk a va-

Második nap sátrainkat lebontva indultunk neki a hét legnehezebb próbatételének, a 36 km-es távnak. De még ez a hosszú út is könnyűnek tűnt a jó társaságnak, a gyönyörű tájnak és a homokzátonyok melletti fürdéseknek köszönhetően. Este fáradtan vertük fel sátrainkat, de egy kis vetélkedő még belefért a napba.

Bár nagyon élveztük az első napok evezését, mindenkinek nagyon jólesett a harmadik nap, amelyet a vásárosnaményi

strandon töltöttünk. A csúszdák, a hullámmedence, a fóká- és kutyashow pedig

előkészítették a csapatok közti versenyt és az esti csillagnézést.

Szerdán ismét egy hosszabb távra vállalkoztunk, de az evezés már a zsigereinkben volt. Ennek ellenére nagyon élveztük, amikor a Tisza sodrását és mentőmellényeinket kihasználva könnyedén lecsoroghattunk a folyón. Sötétedés után pedig minden csoport nekilátott az indulók elkészítéséhez.

Sajnálatos módon másnap nem indulhattunk tovább a vihar miatt, így még egy éjszakát töltöttünk Tiszaújlakon. Viszont így eljutottunk a lónyai fatemplomba, amely csodálatos élményt nyújtott számunkra.

Pénteken Dombrádról egy 32 km-es táv megtétele és az újoncok szokásos felavatása után emlékekkel telve, fájó szívvel indultunk haza.

Jordáki Dóra

Északkeleti határainkon túl

Az új tanév nyitányaként a Szekszárdi Garay János Gimnázium tanárainak egy csoportja négynapos látogatáson vett részt Kárpátalján. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt Határtalanul pályázat célja a határon túli magyarság történelmének és kulturális értékeinek megismerése és személyes kapcsolatok kialakítása volt.

Ez utóbbi már két éve megtörtént, amikor a Garay gimnázium és a Nagyberegi Református Líceum partneri kapcsolatra lépett. Eddig is voltak kölcsönös látogatások, kárpátaljai diákok részvétele garays rendezvényeken, de ez alkalommal átfogó és részletes képet kaphattunk Kárpátalja hétköznapijairól, múltjáról, az ottani magyarság életéről.

A négy nap alatt vendéglátóink végigkálauzoltak bennünket a történelmi

A beregszászi magyar főiskola főépülete

Magyarország északkeleti csücskének történelmén: a Vereckei-hágótól kezdve a munkácsi váron át a legújabb kori mementóig, a szolyvai emlékparkig. Valójában ez a része ismert kevésbé történelmünknek, amikor Trianon után, idegen uralom alatt, számtalan megpróbáltatásban volt része az ottani magyaroknak. Az ártatlanul szenvedettek és elhurcoltak emlékművét láthattuk Beregszászon és Visken is.

Szívderítő az a tapasztalat, hogy a kárpátaljai magyarság a történelmi sérelmeken túllépve kezdi visszanyerni nemzeti identitását, megszervezi kulturális életét, és a magyar kormány hathatós támogatásával kiépíti iskolarendszerét.

Ennek szép példája a református líceumok hálózata és a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola.

A négynapos kirándulás lehetőséget adott turisztikai programokra is, pl. a huszti vár megtekintése, ahol közösen elmondtuk Kölcsey híres epigrammáját, vagy egy túra Pilipecben (Fülöpfalva), ahol felmentünk a Sipot-vízeséshez, és sífelvonón utazva megcsodálhattuk a Keleti-Kárpátok részét képező Róna-havasokat.

„Bús düledékeiden Husztnak romvára...”

Az utolsó nap szakmai programra került sor: a két tantestület tagjai bemutatták egymásnak iskolájukat, és átadtuk a Garay gimnázium 400 ezer forintos adományát, amelyet a vendéglátók az oktatás fejlesztésére fordíthatnak. Szép emlékekkel és hasznos tapasztalatokkal tértünk vissza Szekszárdra.

id. Mészáros Ferenc

Megpróbáltatások Domboriban

GÓLYATÁBOR 2016

Dél előtt 11 óra körül érkeztünk a Domboriba, ahol a Garay gimnázium gólyatáborra volt 2016-ban. Egy rövid tájékoztató

tó után megkaptuk a szobabeosztást, és már vártak bennünket a korábban megérkezett osztálytársaink. A telefonjainkat a tábor kezdetén elvették tőlünk, ezeket csak napi fél órára kaptuk vissza.

A megpróbáltatások bolthoz való meneteléssel kezdődtek, de ezzel szenvedéseinknek még korántsem volt vége. Amíg a bolt előtt várakoztunk, énekelniünk kellett és különböző feladatokat végrehajtanunk. A vásárlás végén a boltban már szinte semmi sem maradt. A következő program a vízi vetélkedő volt, amelyben számot kellett adnunk az evezési tudásunkról. Pár osztály felborult a kajakkal a verseny során. Utána minden

osztálynak egy emberi tornyot kellett felállítania a vízben. A parton maradtak hangosan szurkoltak a saját osztályuknak.

A délután során a tábor két félre szakadt: a lányok a gólyatáncot tanulták, míg a fiúk fát gyűjtöttek a tábertűzhöz. Vacsorára paprikás krumplit főztek az osztályok, amit a mentorokból álló zsűri meg is kóstolt, és értékelt. Vacsora után visszakaptuk a telefonokat, és mindenki felhívhatta a szüleit. Az este programjához tartozott egy olyan szépségverseny, amelyen a résztvevőknek az ellenkező nem ruhájában kellett felvonulnia.

Az éjszaka sem volt nyugodt, ugyanis a mentorok hajnalban felkeltettek minket egy korai tornára, de sajnos a reggeli torna sem maradt el, utána pedig délelőtti tánc és fürdés következett. Délután a fagyújtás mellett sportversenyeken vetünk részt.

A záró estén karaoke volt, aztán egy hatalmas tábortűz, amit körülültünk, és énekeltünk. Másnap délelőtt számháborúztunk, előadtuk az osztályindulót, és megköszöntük a mentorok munkáját.

Már csak az összepakolás és az elbúcsúzás volt hátra.

Összességében a tábor elérte a célját, mert összekovácsolt minket, és felejthetetlen élményekben volt részünk.

Stier Zsófia, Schwemmer Martin

Földrajzkodás Kínában

Miután tavaly kijutottam Oroszországba a Nemzetközi Földrajzi Olimpiára, és kéthetes kalandozás után egy egészen új létszemlélettel és frissességgel hazatértem, csak egy dolog volt biztos: megpróbálom jövőre is. Részt vettem hát újra az angol nyelvű földrajzi versenyen, ahol ismét a második helyezést sikerült elérnem. A dobogón körbetekintve nyugtáztam, hogy két tavalyi csapattársam, Stein Ármin (Bonyhád) és Steenhuis Nathaniel (Pécs) is megvédte pozícióját. Hogy a dolgok ne legyenek annyira egyhangúak, új csapattagként érkezett a szegedi Kovács Eszter, aki *heves* lendületével meg is nyerte a válogatóversenyt. Csapatunk élére Bálint Dóra doktoranduszhallgató és Dr. Trócsányi András tanár úr állt a pécsi egyetemről, akik a felkészítést is szervezték.

Öt hónappal később pedig a pekingi reptéren álltunk, és Dzsesszi azt mondta nekünk, hogy az indonézeket még meg kéne várni, mert ők is most érkeztek. (Dzsesszi a kínai önkéntes segítőnk volt. A kínaiak nyugatias neveket is használnak, mikor idegenekkel kommunikálnak, hogy azoknak ne kelljen megsérteniük a kultúrát, mikor megpróbálják neveiket kiejteni, nekik pedig ne kelljen nevetniük a kísérleten.) Szóval megvártuk az indonézeket és elmentünk a Pekingi Konferenciaközpontba, ahol a következő napokban laktunk.

A következő napokban délelőtt versenyeztünk, délután elvittek minket helyekre. A verseny egyéni, és négy feladtból áll: írásbeli teszt, terepgyakorlat, városfejlesztés és feleletválasztós teszt. Hosszan értekezhetnénk tudományfilozó-

fiai alapon, hogy mennyire más a földrajz nyugati, modern megközelítése, mint a magyarországi, de hely szűkében legyen elég annyi, hogy sokkal módszeres problémaközpontúbb, kevésbé támaszkodik lexikális ismeretekre és jobban adathalmazok elemzésére és térbeli folyamatok interakciójának elemzésére. Nem azt a kérdést teszi fel, hogy mi Mozambik fővárosa, hanem azt, hogy miként került oda, ahova, hogyan látják el, hova tudna fejlődni és milyen kihívásokkal kell szembenéznie, ezek mögött pedig milyen okok állnak.

A délutánokat ismerkedéssel töltöttük a jelen lévő negyvennégy másik nemzet százhetvenkét versenyzőjével. Elég sok ember, akik mind okosak, jó fejek és elfelejtet a nevüket, mert rossz a név-memóriád, és hát százhetvenkét nevet magyarul is nehéz megjegyezni, nem-hogy különféle idegen nyelveken. Aztán ott voltak még a csapatvezetők is. Különösen kedveltük a lengyeleket, a románokat, a balti nemzeteket, a németeket és

a szlovákokat (akiknek egyébként mindkét kísérője beszélt magyarul!) Az ismerkedést pedig olyan hátterek előtt folytathattuk, mint az olimpiai park, a Tienanmen tér, a Tiltott város, a nyári palota vagy a kínai nagy fal. Két este voltak szervezett közösségi események: egy poszterverseny, ahol egy fenntartható várost kellett bemutatni; és egy kulturális est, ahol minden nemzet valami nagy találmányát prezentálta (mi a Rubik kockát – természetesen ez volt a legjobb).

Az eredményhirdetésen kiderült, hogy

mi lettünk a magyar földrajzi olimpiatörténet legsikeresebb csapata – három bronz- és egy ezüstérmet hoztunk haza. (Tudni kell, hogy több érmet is kiosztanak mindegyik színből – idén az első 14 helyezett kapott aranyat.) Elégedetten indulhattunk hát a versenyt követő tanulmányútra Hszian városába (ahol agyagkatonákkal, szent hegyekkel és kínai tűztornyokkal

találkozhattunk). Végül augusztus 26-án érkezünk haza Budapestre, és miután mind megfogalmaztuk szentimentális gondolatainkat az utazásról, hazamenünk és lefeküdtünk aludni, mert már negyvenhárom órája ébren voltunk.

Kína jó hely. Menjetek Kínába. Idén még lehet jelentkezni a válogatóversenyre. Bár az olimpia most Belgrádban lesz. De Belgrád is jó hely.

Csontos Gábor

Torockó

Erdély. Ha szó esik róla, vagy csak eszembe jut, furcsa érzés kerít hatalmába. Egészen 2016. augusztus 31-ig egyet jelentett számomra a gyönyörű, lankás, vagy épp meredek, de magas hegyekkel, szemkápráztató táncokkal és különös román–magyar kettősséggel. Egyet jelentett valamivel, valami megfoghatatlan vággyal, hogy mindezt ne csak lássam, de érezzem.

2016. augusztus 31-én reggel, a nyári szünet utolsó napján, hat útitársammal oldalamon autóba ültem, és teljes lelki

nyugalomban vágtam neki a Torockóra vezető útnak. Egy útnak, melyről akkor még nem is sejtettem, milyen meghatározó mozzanata lesz életemnek.

Nagy László és Tezár Károly, két rangidős kísérőnk gondoskodott róla, hogy kényelmes utunk legyen; míg Nagy tanár úrral érkézfeszítő és izgalmas beszélgetéseket folytattunk az amerikai elnökválasztás eredményének lehetséges alternatíváiról és azok következményei-

ről, addig Karcsi, akit én már korábbról is ismertem mint az önkormányzat szófőjét) mindent megtett azért, hogy összkomfortos és pihentető utunk legyen. A hosszas beszélgetések és viccelődések során – melyeket meg-megszakítottak rövidebb elbőbiskolások (természetesen csak az utasok részéről) – jól összeismerkedett a gimnáziumi küldöttség minden tagja. Első rövidebb pihenőnk Szegeden ejtettük meg, majd onnan megszakítás nélkül haladtunk tovább egészen a trianoni határig. Szerencsére várakoz-

nunk itt sem kellett sokáig, így – az első ránézésre kissé soknak tűnő másfél óra várakozás után (mely a valóságban csupán 30 perc volt, hiszen a plusz egyet az időzónaváltás adta hozzá) – tovább is mehettünk. A Torockó felé tartó út következő megállója Nagy tanár úr javaslatára Vajdahunyad vára lett, ahol ellőttük első fényképeinket is. A hatalmas, mély árokkal körülvett gyönyörű és monumentális kastély, és annak története, azt hiszem, méltón demonstrálja Erdély és Magyarország egykori nagyságát, valamint intő jel lehet mindenkinek, aki megkérdőjelezi hazánk és a magyarság mindenkor európai szerepét.

Torockóra öt-fél hat körül érkeztünk meg, és a helyiek szívet melengetően vidám és szeretetteljes fogadtatása után úgy döntöttünk, hogy nyakunkba vesszük a falut. Jó egy órás séta után – mely során

a falubeliek unitárius templomát, az itt élő 2 román család által használt ortodox templomát, jó néhány autentikus, műemlék jellegű házát és a község közepén feltörő forrást is elégszer körbefotóztuk – érkeztek meg a kolozsvári Báthory István Elméleti Líceum diákjai. A közös, 25 ágyas szobánkba való bepakolás és rövid bemutatkozás és fiúkkal való kézrázás után közösen mentünk vacsorázni. Noha ekkor még nem, ám később, Váradi tanárnő érkezésével az érkezések elengedhetetlen kezdetévé vált az imádkozás, mely furcsa, de elgondolkasztó bizonyítéka volt minden ebédnek és vacsorának.

Vacsora után Vajnár tanár úr és Wolf tanárnő vezetésével vicces, ismerkedős játékok keretében üdvözlöttük egymást,

majd próbáltuk megjegyezni egymás nevét több-kevesebb sikerrel. Ezt követően – számomra igencsak szimpatikus módon – szabályok közlése helyett szabályok együttes megalkotása következett, mely során az előttünk álló egy hét alapértékeit fektettük le.

Az ezt követő napok során a reggeli előtti, szórakoztató, álmunkból felrázós

játékokkal alapoztuk meg a nap hangulatát, mely aztán természetesen végigkíserte az egész hetet is. Az ízletes, eltalált reggeliket követően – egy nap kivételével – előadások töltötték ki a délelőtti-jelenket, melyekből egészen új kontextusból láthattuk és érthettük meg a török hódoltság kori magyarországi, török, osztrák, de főleg erdélyi viszonyokat (így például azt is észrevettem, hogy az erdélyiek milyen elismeréssel és nagyrabecsüléssel viseltetnek a korabeli különálló Erdélyi Fejedelemség iránt is). Mindennek lezárásaképp egy – még a tábor elején létrehozott csapatok közt zajló – megmérettetés keretében mutathatta meg az Oszmán, a Habsburg és Erdély csapata, mit tanult a táborban. Különböző, de nagyon szóra-

koztató előadások születtek, melyek során sokan mutatkoztak meg addig még nem ismert oldalukról.

Természetesen a tábori események nem merültek ki az ismeretterjesztő történelmi előadásokban, hanem tanáraink nagy hangsúlyt fektettek a helyi nevezetességek bemutatására is. A megérkezésünket követő napon a falu kis múzeumába látogattunk el, ahol megismerhettük a falusiak mindennapjait a kiállított használati tárgyak alapján. Betekinthettünk a bányászélet rejtelmeibe, szemügyre vehettük a helyi népviseletet. Az idegenvezetés során sok érdekes dolgot hallottunk Torockó történelméről.

Első túránk alkalmával a Torockó-szentgyörgy melletti torockai várba mentünk el, melyet egy jó 4 órás út alatt jártunk be. A romok – melyek mára valóban nehezen tudják elképzelteni az emberrel, milyen is lehetett a vár zenitjén – kiváló lehetőséget adnak fantasztikus

fotók készítésére. A mesészerű erdélyi táj itt készségesen fekszik az ember fényképezőgépe elé, szebbnél szebb arcait mutatva e vidéknek. Ugyanilyen, ha nem szebb hely a már-már katartikus élményt nyújtó Székelykő, és az onnan a látogató szeme elé táruló látvány, hiszen a megközelítőleg 1200 méterig nyújtózkodó hegy a Kárpátok vonulataira való páratlan rálátással, valamint a falu madártáv-

latból való látványával kényeztet, és elképesztő hatást kelt. Nem véletlen, hogy a faluban egy cég foglalkozik is siklórepülés utak szervezésével, így ha valakinek a szó szoros értelmében támadna kedve megtapasztalni, mit érezhet az épp itt tovaszálló turulmadár, erre is van lehetősége. Csakúgy, mint arra, hogy egy jó túracipőben bejárja a Tordai-hasadékot, vagy ha úgy adódna, meg is mássza annak valamelyik oldalát. Így tettünk mi is az utolsó napon, ugyanis noha „hegymászásra” nem került sor, de a hasadékot mi is végigjártuk. Ezen a helyen szintén megbizonyosodhattunk róla, hogy (noha a Tordai-hasadék a monda szerint akkoriban még pont nem létezett) Árpád apánk tökéletes érzékkel találta meg az ideális, lehető leggyönyörűbb hazát népének.

Túrasorozatunk utolsó állomása már nem Torockón, hanem Gyulafehérváron várt ránk, ahol is a helyi, vicces és víg kedélyű katolikus paptól megtudhattuk, hogy a nyugat-római kereszténység legkeletibb, legidősebb és legjobb állapotban fennmaradt templomában járunk épp, ahol sok egyéb, híres-neves magyar történelmi személyiség mellett temették el például Hunyadi Jánost is. A gyulafehérvári megállónkat már csak a hazaút követte, így az érzelmes, nehéz búcsút követően kissé csüggedten, de temérdek élménnyel gazdagodva ültünk vissza autónkba, és hazafelé vettük az irányt.

A beszámolóm végére szerettem volna hagyni az egész út legérdekesebb, legkülönösebb részét, mely pedig a barátságokról szól, melyek ez alatt a szűk egy hét alatt szövődtek. Mi öten, egy hazai gimnázium tanulói olyan (itt) több-

ségi és értékrendjében gyökeresen eltérő határon túli líceum tanulóinak közegébe kerültünk, olyan emberekkel, korunkbeli fiúkkal és lányokkal ismerkedtünk meg, akikkel itthon sosem találkozhattunk volna. Rájuk egy olyan életvitel, olyan habitus és nemzeti öntudat jellemző, mely bár számukra teljesen természetes és nyilvánvaló, mégis példaértékű és elsőrangú. A közeg, amelyben élnek, nem teszi lehetővé számukra, hogy triviális tényként kezeljék a nemzeti hovatartozásukat, és ez a legmeghatározóbb különbség köztük és köztünk. Beszédükben komoly súlya van a szavak jelentésének, az itthoni megváltozott jelentés és elkent jelentőség helyett mellbevágó az őszinteség és tisztaság, mely kommunikációjukból árad. Számomra elképesztő

és letaglózó volt látni és megtapasztalni azt a fajta nyitottságot és szeretetet, ami az új emberekkel való kapcsolatteremtésüket jellemezte. Szintén mély lelki biztosságra és stabilitásra utal az a fajta optimizmus és jókedv, ami általános viselkedésüket jellemezte. Hiszen az itthoniak részéről – számomra megszokott – negatív hozzáállás gyakran lelembózott, addig ez a rossz kedv bennük nem lelhető fel.

Mindent összevetve, azt kell, hogy mondjam, hogy olyan utat, egy olyan élményt, és – merem mondani – olyan életfelfogásomat is megváltoztató eseményt tudhatok magam mögött, mely jó eséllyel kíséri majd végig az életemet.

Máté István

A garaysta öltözködésről

Iskolánk rendezvényein, ünnepségeken, évzárókon gyakran elhangzik, hogy a Garay más nívót képvisel, mint egy átlagos középiskola. Véleményem szerint ez nemcsak hogy igaz, de a garaysta lét kvintesszenciáját képezi. De igen felületes leírása lenne a valóságnak, ha diáktársaim azonosságtudatát kizárólag az itt felhelmozódó szellemi tőkére vezetnénk vissza.

A garaysták identitása számos komponensből tevődik össze, és ettől olyan erős. Például amikor e sorok írója ide került, identitáshiányos jellemét megteremkenyítette az iskola szelleme. Ez a szeptemberben megfogant szellem került bennem kihordásra a tanév kilenc hónapja alatt, és ezért hiányzott ez az otthonos közeg nyáron is. Néha eljöttem az épü-

lethez, hogy belélegezhessem az ebben a hatalmas közösségben átélt emlékeket, melyeket a hozzám hasonlókkal őrizhettek magamban.

De ahogy fentebb említettem, a gimnázium értékei az értelmi kompetenciákon túl is páratlanok. Úgy gondolom, minden nemzet, város, cég, iskola, mozgalom felemelkedése felé tett első lépése az volt, hogy hajlandó volt szembenézni a valósággal: valamiben jobb a többinél. Ha a Garay kiválóságára szeretnék építeni, érdemes az erősségeinkre koncentrálnunk, persze törekedve a gőgösség és az elitizmus elkerülésére. Sok aspektusát lehetne ennek megvilágítani, én most egy nem túl felkapott témára, az öltözködésre szeretnék kitérni.

Az első itt töltött hetek során lenyűgöztek a divatosabbnál divatosabb ruhák, ugyanis az általam eddig ismert oktatási intézményekben az olcsó, kínai darabok domináltak. Beismerem, eleinte kissé szégyenkeztem egyhangú viseletem miatt, de a Garay diákjai toleránsak és segítőkészek voltak. Együtt választottunk ki minden farmert, márkát, napszemüveget, amire csak szükségem volt. Mikor már minden új cuccot beszereztem, és csak a hajammal akartam kezdeni valamit („belenyúltál a kettőhúsba?!” – sértettek gyakran más, kevésbé elnéző társaságban), az évfolyamom legodaadóbb tagjai családom nem túl jó anyagi helyzetét figyelembe véve összegyűjtötték nekem a pénzt a fodrászra.

Ezt a jó ízlést és kedvességet érzékeltem akkor is, mikor a cikkhez készülve megkérdeztem pár diák véleményét a témáról. „Az öltözködés, a divat az egyéniség kifejezésének egyik módja” – nyilatkozott egy népszerű diák, Farkas Friderika. Mikor a márkák szerepéről kérdeztem, megfontoltan válaszolt: „Nem az a fontos, hogy milyen márkájú cuccokat gyűjtesz össze. Ha valami jól néz ki, díszítheti azt bármilyen logó, elnyeri a tetszésemet.” Másik interjúalanyom, Hegedűs Vanda is hasonlókat fogalmazott meg: „Bonyolult személyiség vagyok, és csak egy szűk körrel értem meg magam igazán. Azonban szeretnék összeköttetésben lenni más emberekkel, még ha felületesebb is a kapcsolatunk. Nekik például sokkal inkább a külsőmmel üzenek.” Emellett ő is hangsúlyozta a személyiség és a külső megjelenés közötti összefüggést: „Én mindig is lányos lány voltam, gyerekkorom óta, és ez a ruhatáramban is visszaköszön.”

Sokakat hallottam szidni az iskola korlátozásait műkörom és szoknya ügyében. Az ő álláspontjukat is képes vagyok megérteni, azonban szerintem a helyzet nem kellő ismeretéből és átgondolásából fakadó félreértések ezek. Az iskola nem akar nekünk rosszat azzal, hogy bizonyos korlátokat szab a divatos öltözködés ezen túlburjánzásainak. Történelmi párhuzammal élve olyan ez, mintha a nem teljesen szabad kapitalizmust preferáló, gazdaságba belenyúló szabályozásokat helytelennek vagy antidemokratikusnak ítélnénk. Ahogyan az ilyen törvények és rendeletek esetében, úgy az iskolai viselet reguláiban is csak a nép érdekei lebegnek a vezetők szeme előtt. A nagytőke korlátozása bizonyos esetekben társadalmi érdek, és ez nem kommunizmus, csak az út két szélének megjelölése, melyen belül persze már szabad a járás. A kárognók szerintem nem értik, hogy iskolának egyértelműen érdeke, hogy ezt a két vonalat meghúzza a tanulóinak, gátat szabva ezzel a már túlzottan kirívó, és ezáltal nem ízléses megjelenésnek.

Bőzsöny Bálint

- Apu, mit gondolsz, kik az okosabbak, az apák vagy a fiúk? – kérdezi Pistike az apjától.
- Hát persze hogy az apák!
- Na, ki találta fel a gőzgépet?
- James Watt.
- Hát miért nem az apja!?!

Pistike

Pistike nagy büszkén jön ki az iskolából, miután sikerült a pótvizsgálja. Egy nő megállítja, és azt kérdezi tőle:

- Kisfiam, tudod, hol a posta?
- Tudom, de kérdezhet nehezebbet is!

Pistike az iskolából hazatérve dicsekszik a szüleinek:

- Ma majdnem kaptam egy ötöst az iskolában!
- Hogyhogy majdnem?
- Úgy, hogy nem én kaptam, hanem a mellettem ülő.

A tanító néni kérdezi Pistikét:

- Na, Pistike, mi ez: Erdőben megy, nem susog, vízen megy, nem csobog? Pistike töri a fejét, majd rávágja:
- Ez? Ez egy fejtörő!

Pistike elkésik az iskolából. A tanító néni kérdezi:

- Mi történt? Miért nem jöttél időben?
- Csúszós az út, és erős szél fúj. Ha megyek egy lépést előre, akkor a szél két lépést visszafúj.
- Akkor egyáltalán hogy értél ide?
- Megfordultam, és elindultam hazafelé.

Pistikének nem volt kedve iskolába menni, ezért felhívta az iskola igazgatóját, és azt mondta neki:

- Szeretném bejelenteni, hogy a fiam, Pistike beteg, ma nem tud iskolába menni.
- Rendben van, és kivel beszéltem?
- Az apámmal.

Pistike kifog egy aranyhalat, amelyik így szól hozzá:

- Engedj el, teljesítem egy kívánságodat!
- Csak egyet?
- Igen, csak egyet.
- Egy olyan aranyhalat akarok kifogni, amelyik három kívánságomat teljesíti!

